

Бернар Вербер - „Загадката на боговете“

1. ЕНЦИКЛОПЕДИЯ: ТРИ ФАЗИ

Сън

Сънувам.

Сънувам, че съм човек и вода нормален живот.

Събуди се...

Не отварям очи, за да си остана в света на моето съновидение.

– Ей, събуди се!

Дали сънувам, че ме карат да се събудя, или наистина някой ми говори?

Стискам клепачи, за да се защита от реалността, която вече не искам да видя.

В моя сън спя спокойно в легло от черно дърво с бели памучни чаршафи, в стая със сини стени, по които са накачени снимки на залязващо слънце.

Чувам през прозореца как потеглят коли, как ръмжат дизелови автобуси, как отекуват раздразнени клаксони, как гукат гълъби. Включва се радиобудилник.

– Хайде, ставай!

От главата ми ли идва това?

Една ръка ме разтърсва.

– Събуди се, Микаел!

Частиците от моя сън – коли, автобуси, дървета – се откъсват, отлитат. Изненадани хора изчезват от улицата със засмукващ звук. После грамадни сгради, къщи, асфалтови пътища, тротоари, морави, гори, пръстта и пясъкът, оформящи горния слой на планетата, биват изцедени и накрая остава само едно кълбо, гладко като билиардна топка. Планетата се свива.

Скачам на крака, за да напусна мъничката ми планета, и плувам сред небесното пространство, за да намеря пътя си между звездите.

– Събуди се най-после!

Изоставям едната реалност и се прехвърлям в другата.

– Ставай, Микаел! Трябва да побързаш!

Разтварят се розови устни, откриващи тунел, в дъното на който различавам небце, език, лъскави зъби. Далеч навътре трепти глътка.

– Ако обичаш, не заспивай пак – отронва устата. – Не ни остава много време!

Ококорил съм се широко и виждам чия е устата. Жена с кръгло, хубаво лице, с дълги навити кестеняви коси, с жив поглед.

Тя ми се усмихва и ми се струва невероятно красива.

Разтърквам клепачи.

Намирам се в стая с висок таван и стени от дялани камъни. Сребристите чаршафи са копринени. Различавам през широко разтворения прозорец планина, чийто връх се губи сред облаците. Всичко е спокойно. Свежият въздух мирише приятно на цветя и на трева, мокра от росата. Няма снимки на залязващо слънце, няма и радиобудилник.

Сега вече си спомням.

Казвам се Микаел Пенсон.

Бях смъртен: лекар анестезиолог, грижех се за лекуваните от мен пациенти.

Бях ангел. Носех отговорност за три души, които подкрепях в последователните им съществувания.

Станах бог (или поне бог чирак). Натоварен със съдбата на цял един народ, който се стремях да вода колкото се може подълго през вековете.

Намирам се на Еден, планетата школа на боговете, в някакво кътче на Космоса, и се опитвам да бъда най-добрият от курс, наброяващ сто четирийсет и четири богове ученици, които се състезават.

Вдишвам дълбоко. Последните ми преживелици се прескачат в съзнанието ми.

Помня, че моят народ претърпя голямо премеждие, помня, че избягах, че се изкатерих по планината, за да открия какво представлява светлината, проблясваща сред мъглата около върха ѝ.

Все това желание да издигна съзнанието си до измерението, което го надхвърля...

Срещу мен възхитителната жена се взира с кафявите си очи в моите очи и добавя:

– Няма и секунда за губене, Микаел. Трябва да вървим веднага!

Облягам се на възглавниците и най-сетне успявам да произнеса:

– Какво става?

– Става това, че откакто те няма, изминаха седем дни. През тези седем дни божествената игра продължи без теб. Подир един час ще е финалът. В края на играта ще научим кой бог чирак ще бъде обявен за победител и ще има привилегията да мине по Елисейските полета, за да се срещне лично с Твореца. Това става.

Финалът на божествеността е днес? Не, не може да бъде!

Сънят се превръща в кошмар.

– Размърдай се, Микаел! Ако не си готов след няколко минути, всичките ни усилия ще са били напразни. Народът ти ще загине и ти ще изгубиш.

Тръпки ползват по гърба ми. Внезапно осъзнавам напълно откъде съм, кой съм и какво ми остава да свърша.

Страх ме е.

2. ЕНЦИКЛОПЕДИЯ: ТРИ ФАЗИ

Развитието на всички души се разгръща в три фази:

1 – Страх

2 – Въпроси

3 – Любов.

Всички истории просто разказват тези три етапа на пробуждането. Те могат да последват през време на цял един живот, през множество превъплъщения или да се развият за ден, час, минута.

Едмон Уелс, Енциклопедия на относителното и абсолютното знание, том VII2

3. ЗАКУСКА

Целувка.

Великолепната жена срещу мен ме целува леко, после по-задълбочено. Това е Мата Хари, бившата френско-холандска танцьорка, уж шпионка, моя приятелка на Еден.

– Бързо! Въпрос на секунди е.

Тя ми подхвърля един анх – божествения инструмент, с който можем да изпращаме мълнии и да наблюдаваме смъртните.

Аз надявам скъпоценната вещ, символ на нашата мощ, на шията си и докато се обличам пъргаво, тя обяснява:

– Тази сутрин кентаврите те положиха в леглото. Тук се развиха много събития през седемдневното ти отсъствие.

Подава ми кожените сандали, които нахлузвам светкавично, грабва и мята на рамото си една раничка и хукваме, без дори да си дадем труд да затворим вратата на моята вила.

Вън духа вятър. Понечвам да се насоча към Източната порта, където са Елисейските полета и палатите на боговете наставници, които са отговаряли досега за нашето обучение, но Мата Хари ме дръпва.

– Курсът приключи. Финалът ще се състои в големия амфитеатър.

Тичаме по широките улици на града Олимпия. Те са пусти. Няма богове чираци, нито химери, нито насекоми, нито птици. Мимоходом чуваме само ромоленето на античните фонтани и шумоленето на листата. За кой ли път величието на това място ми прави силно впечатление – оформените с подрязване градини, алеите с цветя, издяланите като раковини водоеми, възлестите маслини: тук всичко е феерично.

Небето е направо антрацитено, а земята – бяла. Мълния прорязва високо тъмните облаци, но не вали. Изпитвам странно чувство.

Усещане, сякаш иде краят на света.

Сякаш внезапно ще настъпи катастрофа.

Поривите на вятъра се усилват. Става по-студено. Звънят камбани. Мата Хари ме дърпа за ръката, двамата търчим така, че едва успяваме да си поемем дъх.

В паметта ми възкръсват зимните утрини на моя последен живот като смъртен. Така ме мъknеше майка ми към гимназията за изпитите в края на учебната година. Тя ми казваше: „Бъди амбициозен. Цели се колкото се може по-високо. Така дори да изминеш само половината път, ще си достигнал едно доста внушително равнище“. Какво ли би си помислила за мен сега, ако ме видеше в Олимпия пред финала на божествеността?

Тичаме през Олимпия.

Пред мен въздушното течение завихря тъмните коси на Мата Хари. С мъничкото си мускулесто тяло тя ме води през улички и широки улици.

– Бързо, Микаел, затварят портите!

Стигаме до големия амфитеатър – монументална конструкция от дялан камък. Личат барелефи, на които титани се сражават срещу герои, въоръжени с копия и щитове. Два съвсем живи кентавъра стоят от двете страни на главния вход. Скръстили ръце, те удрят с копита по земята, а от ноздрите им в ледения въздух извира пара.

Едва-що са ни забелязали, грабват роговете и известяват за нашата поява. Тежката дъбова врата проскърцва и се появява брадат бог наставник, висок два метра и половина, с венец от лозови листа на главата.

– Микаел Пенсон! – възкликва Дионис. – Решително си верен на приказката за теб: „Този, когото очакваме“. Някои вече смятаха, че ще изтървеш финала.

Богът на крадците ни въвежда и затваря грамадната врата.

– Започна ли? – пита Мата Хари, разтревожена и задъхана.

Дионис заравя пръсти в брадата си и ни смигва.

– Не, не, щяхме да затваряме портите, но играта още не е започнала. Дори разполагате с цял час, за да закусите спокойно. Вървете с госпожицата.

Изниква една полубогиня, хората Дике. Тя ни повежда през мраморни коридори и дворове, настлани с плочи, към столовата на амфитеатъра. Вдясно от няколко кани се носи миризма на кафе, на чай, на мляко, на горещ шоколад.

Виждам около широка маса по средата другите богове ученици, които участват във финала – те си похапват.

Отначало бяхме 144. Когато избягах, за да изследвам върха на планината, повече от половината бяха вече отстранени, без да споменаваме ликвидираните от богоубиеца. Сега сме само 12.

Разпознавам:

Жорж Мелиес, бог на хората тигри.

Гюстав Ефел, бог на хората термити.

Симон Синьоре, богиня на хората чапли.

Бруно Балар, бог на хората соколи.

Франсоа Рабле, бог на хората прасета.

Тулуз-Лотрек, бог на хората кози.

Жан дьо Лафонтен, бог на хората чайки.

Едит Пиаф, богиня на хората петли.

И един момък, чието име съм забравил, тъй като не е от кръга на моите познати.

Той е пълен и русоляв, Мата Хари май го познава. Тя шепне в ухото ми:

– Това е Ксавие Дюпюи, бог на хората акули. Отначало неговото царство беше средно голямо, после той започна да въоръжава и обособява военна аристокрация. Присъедини всички съседни държави и сега е в индустриален възход. Градовете му растат и се развиват добре. Трябва да внимаваш с него – още повече че неговият народ има силен демографски прираст.

Всички ни поздравяват.

И все пак нашите съперници си остават съсредоточени в предстоящия етап от играта – като спортисти преди Олимпийските игри.

В един ъгъл, леко встрани от останалите играчи, забелязвам Раул Разорбак, бога на хората орли. Острото му издължено лице, мрачният поглед и спокойствието му са ми познати.

Той пие кафето си на малки глътки, но става и идва при мен още щом ме забелязва. Държи чашата си в лявата ръка и ми подава дясната. Аз я поглеждам, без да я стисна.

– Не ми казвай, че още ми се сърдиш, Микаел.

– Как бих могъл да ти простя? Ти открадна посланието за търпимост на моя пророк и го преобрази в расистко послание срещу моя народ!

Той смръщва вежди. Обикновено е тъй флегматичен, а сега усещам, че е доста нервен.

– Пак тази стара история. Не ми казвай, че го приемаш сериозно. Такава е играта, Микаел. Това са просто смъртни! Както показва и определението им, „смъртните“ са обречени да умрат. Ние сме богове. Над всичко това сме. Те са само фигурки в огромна игра на шах. Кой оплаква пионки, които са лапнати от противника?

Махва безгрижно и ми подава пак ръка.

– Ти и аз бяхме приятели. Винаги ще бъдем такива – заявява той.

– Това не са „пионки“. Това са живи същества, те страдат, Раул.

Разорбак се примирява, сваля ръката си и ме изглежда с ирония.

– Прекалено емоционално подхождаш към играта. Винаги си имал наивно отношение към божествените си функции. Все искаш да бъдеш „добрият във филма“, Микаел. Това ще те погуби. Важното е да спечелиш, не да станеш симпатичен.

– Ще ми позволиш да не споделям гледната ти точка.

Той свива рамене и изпива на един дъх кафето си.

– Гробищата са пълни със симпатични герои, а пантеоните са фрашкани с цинични злодеи. В крайна сметка тъкмо вторите накрая подбират историците, които ще се заемат да представят официалната версия за бъдните поколения. И същите тези „цинични злодеи“ тогава благодарение на вълшебството на своите пропагандисти ще бъдат преобразени в бляскави герои. Знаем го отлично, още повече че тук имаме обективен поглед върху събитията.

– Ето в какво се различаваме, Раул. Ти просто отбелязваш несправедливостите, а аз се опитвам да се боря срещу тях. Мрачният поглед на моя съперник в божествеността проблясва по-иначе.

– Микаел, забрави ли, че аз те подбудих да се въздигнеш до континента на мъртвите? Забравил ли си нашия танатонавтски девиз по времето, когато душите ни напускаха нашите тела, за да изследват отвъдното?

– „Заедно срещу глупаците“.

– Да, а също: „Напред към непознатото“. В това е смисълът на мисията на нашите души: да разкрием неznайното. Не да съдим: да наблюдаваме и да разбираме. Не да заемаме страна: да напредваме към непознатото. Нашето търсене е в посока на реалността, скрита отвъд привидното. То не е „добряшко“.

Той произнася пренебрежително последната дума. Останалите ни слушат, без да се намесват.

– Забрави ли другия ни девиз, докато живеехме в Империята на ангелите? „Любовта за меч“. Ние се сражаваме в името на любовта!

– Като цяло девизът гласеше: „Любовта за меч и хуморът за щит“. Хуморът е нашата способност да възприемаме нещата относително. Знаеш, заради любов, заради религия или отечество са извършвани най-страшните изстребления. А тъкмо поради смехотворността си в крайна сметка войните престават, а тираните падат от власт. Какво е станало с чувството ти за хумор, Микаел?

Раул Разорбак отива да седне и си взима парче кейк със захаросани плодове.

– Изчезна, когато видях твоите хора орли да използват символа на мъчителната гибел на моя пророк като опознавателен знак. Моят символ беше рибата, а не набоденият на кол човек!

Той ми отговаря, дъвчейки:

– Избрах този вариант, за да дам продължение на твоето послание... Важно бе умовете да бъдат поразени. Признай – представянето на уред за изтезания е по-впечатляващо от нарисуваната риба.

Гласът ми изтънява.

– Ти уби моя пророк! И превзе и деформира неговото послание!

– Ти си един нещастен глупак, Микаел. Изобщо не ти е ясна великата история на света.